

Monumentnummer*: 528410

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 24 april 2006
Kadaster deel/nr 82981/65

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*		
Leiden	Leiden	Zuid-Holland		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Leiden	L			2522

Omschrijving**

Inleiding

Het riviertje de Mare is een van de drie waterlopen op het knooppunt waarvan Leiden is ontstaan. Over de Maredijk, aan de westzijde van het water, liep vanaf de vroege middeleeuwen een belangrijke noord-zuidroute. De bebouwing aan deze dijk is tot aan de 19e eeuw beperkt gebleven tot wat verspreid liggende boerderijen en kleine huizen. In de 19e eeuw is de dijk geleidelijk aan bebouwd geraakt.

In 1896 kwam het gebied aan de gemeente Leiden. Het deel van de dijk waar het huidige pand ligt, werd in de loop van de tweede helft van de eeuw opgekocht door de familie Van Hoeken. Deze familie bezat een houthandel, en de daarbij behorende zaagmolens. Daarnaast vervulden J.J. van Hoeken en J.A. van Hoeken een aantal politieke functies in de gemeenten Leiden, Leiderdorp en Oegstgeest en in de Provinciale Staten van Zuid-Holland.

Een deel van de houthandel was gevestigd aan de Maredijk. Gaandeweg kocht de familie de aangrenzende percelen, deels om zelf te gebruiken, deels als investering. De houthandel en de houtzagerij, zowel als de scheepsbouw vond hier langs de oever van de Mare plaats. Daarnaast bouwde J.J. van Hoeken op de aangekochte percelen in 1887 het huidige pand naar ontwerp van de Leidse architect W.C. Mulder.

Omschrijving

Exterieur:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het betreft een vrijstaande VILLA in rijke neo-rennaissancestijl op vierkante plattegrond bestaande uit een bouwlaag met oplopend lessenaarsdak rond een plat. De villa is rondom omgeven door een tuin die aan de achterzijde uitkomt op de Mare. De tuin heeft aan de voorzijde aan de straat een metalen SIERHEK op een lage gemetselde plint. Voor de gevel een stenen balustrade.

Alle zijden van het pand zijn opgetrokken in rode baksteen en voorzien van een rijke decoratie in kunststeen en een plint bekleed met hardsteen. Alle strekken en ontlastingsbogen boven de muuropeningen zijn voorzien van sluitstenen en aanzetstenen. Rondom is een brede lijstgoot op kunststenen consoles die onderdeel vormen van een fries dat aan de voorzijde is voorzien van gerekte diamantkoppen en in de zij- en achtergevels van siermetselwerk. Het dak is op het schuine deel gedekt met zwarte kruispannen.

De voorgevel bestaat uit een ondiep centraal risaliet met ter weerszijden een breed geveldeel. De gevel is voorzien van speklagen. Op het risaliet is een opgemetselde Vlaamse gevel met ter weerszijden een rijk uitgevoerd klauwstuk en gedekt met een houten tympaan met daarop een smeedijzeren windwijzer. In het risaliet op de begane grond een deurpartij bestaande uit een hardstenen stoep met twee treden en een rijk uitgevoerde oorspronkelijke voordeur in een ondiepe nis. Boven de deur een balkon op twee rijk gedecoreerde consoles, met rondom een houten balkonhek. Uitkomend op het balkon een kozijn met openslaande deuren en bovenlicht, gedekt met een strek. Ter weerszijden van het risaliet twee gekoppelde H-vensters onder een ontlastingsboog gevuld met siermetselwerk. In het dakvlak bevinden zich twee niet oorspronkelijke dakkapellen. Deze zijn aangebracht naar aanleiding van gevangenschap in de tweede wereldoorlog, waarna de bewoner bij terugkeer na de bevrijding veel licht in de slaapkamers wenste. Op de overgang van pannendak naar plat is een brede lijstgoot. Op het dak staan twee niet oorspronkelijke gemetselde schoorstenen. De rechter zijgevel (Z) is geheel blind. In het dakvlak bevindt zich een oorspronkelijke dakkapel. De linker zijgevel (N) heeft rechts een enkel H-venster.

Centraal in de voorgevel bevindt zich de oorspronkelijke buitendeur met bovenlicht. Voor de deur is een hardstenen trap met twee treden en daaromheen een houten portaal. De wanden zijn rijk gedetailleerd en bestaan uit uitneembare delen tussen stijlen. In het dakvlak een niet oorspronkelijke dakkapel.

De achtergevel (O) heeft een ondiep middenrisaliet met daarin een H-venster en daarboven een Vlaamse gevel met op de verdieping een balkon als aan de voorzijde en een H-venster. Op het tympaan een smeedijzeren windwijzer met datum: 1887. Ter weerszijden van het risaliet twee gekoppelde H-vensters. In het dakvlak twee niet oorspronkelijke dakkapellen, net als aan de voorzijde aangebracht na de tweede wereldoorlog in plaats van de daarvoor bestaande ovale vensters.

Het interieur bevat onder meer:

Het pand bevat een uitzonderlijk gaaf interieur uit de bouwtijd, zowel op de begane grond als op de verdieping. De enige noemenswaardige verstoringsen bevinden zich op de verdieping. Alle genoemde onderdelen zijn oorspronkelijk en overwegend uitgevoerd in neo-rennaissancestijl.

De begane grond bevat centraal een hal met vestibule met rijk bewerkt tochtportaal met glas-in-lood, marmeren vloeren en marmeren lambriseringen. In het glas-in-lood zijn de wapenschilden van Leiden, Leiderdorp en Oegstgeest uitgevoerd, als verwijzing naar de politieke carrière van de bouwheer. Tevens bevat de hal een grote trap met rijk gesneden trappaal en dito leuning. Naar boven vormt de hal een vide naar de overloop op de verdieping. Het plafond boven de hal bevat een daklicht met gekleurd glas en een cassettenplafond met florale beschildering.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Rechts van de hal is een kamer-en-suite met paneeldeuren, schuifdeuren met kasten, zwartstenen schouwen met omtimmerde boezem met spiegel, beschilderde cassettenplafonds en schuifluiken voor de vensters. Alles is uitgevoerd in rijke renaissancestijl. Links van de hal bevindt zich een kleine eetzaal met schouw met tegels en stucplafond. Daarachter ligt een keuken met volledige betegeling, schouw en keukenkasten. Tussen de keuken en de eetzaal is een doorgeefluik. Achter de keuken loopt een gang tussen de hal en de buitendeur in de zijgevel. Deze gang is evenals de hal voorzien van marmeren vloerplaten en lambrisering. Voor de buitendeur is een tochtdeur met geëetst glas. Uitkomend op deze hal, naast de keuken, voeren een deur en een trap naar een kelder met tegelvloer en troggewelfjes. Rechts van de keuken is een toilet met marmeren vloer en lambrisering en geëetst bovenlicht. Achter de gang ligt een kantoor met schouw en tegels, schuifluiken en stucplafond. De kamer is door middel van suitedeuren verbonden met een zijkamer met eenvoudig stucplafond en ingebouwde kluis met tegelvloer.

Op de verdieping liggen de kamers om de centrale vide met overloop, voorzien van gemarmerde lambrisering en geschilderd plafond. De kamers hieromheen hebben paneeldeuren. De achterkamer bevat een zwartstenen schouw met tegels en een gestucte boezem met spiegel. De middenkamer aan de rechterzijde bevat een omtimmerde dakkapel met vensterbanken en traptreden. Het stucwerk aan de plafonds is rijk versierd, in de middenkamer beschilderd.

Voorkamer en achterkamer hebben een balkon. In de strijkkamer met droogbalken is een luik in het plafond dat toegang geeft tot de zolder, welke in het midden gebrandschilderd glas heeft waardoor de vide verlicht wordt.

Waardering

De VILLA uit 1887 is een goed voorbeeld van een villa van een fabrikantengeslacht uit het laatste kwart van de 19e eeuw. Het pand is zeer rijk en zorgvuldig afgewerkt en gedetailleerd. Het pand bevat een voor Leiden zeldzaam en uitzonderlijk gaaf bewaard interieur. Het pand is van belang als verwijzing naar een Leidse familie van industriëlen en politici.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis